

Arròs

Piriculariosi (*Magnaporthe oryzae*)

La malaltia ocasionada pel fong *Magnaporthe oryzae*, està considerada com una de les més importants del cultiu.

Biologia: Afecta totes les parts de la planta: fulles, nucs, coll de la panícula i panícula. L'inòcul roman en restes del cultiu anterior o en altres gramínies que li servixen d'hostes.

La infecció s'inicia quan es donen condicions favorables per al seu desenrotllament: humitats elevades (>90%) i temperatures entre 15 i 28°C durant més de 10 hores seguides.

La rosada, la pluja i el vent humit provoquen l'emissió d'espores i la seua dispersió.

Símptomes i danys: Els primers símptomes apareixen en les parts baixes i posteriorment s'observen en altres parts de la planta.

En les fulles es veuen unes xicotetes taques en forma de punts que evolucionen cap a lesions d'aspecte allargat, amb el centre d'una tonalitat grisenca i la vora més fosca; diverses taques poden

arribar a unir-se i assecar completament la fulla afectada. La planta renova les fulles i continua vegetant.

En les tiges s'aprecia decoloració i en els nucs apareix necrosi de color terrós fosc. Quan la infecció s'inicia en un nuc, la part superior de la planta se seca. Este punt sol ser un punt de ruptura de la canya.

En espiga pot provocar lesions que impedeixen que els grans es formen correctament. La lesió més important es dona en el coll de la panícula i afecta directament la producció. Si la infecció és primerenca, l'espiga emergeix totalment blanca i erecta ja que els grans estan buits.

Solen apreciar-se danys a rodals.

La intensitat dels danys estarà en funció de diversos factors, com la susceptibilitat de la varietat, l'estat de desenrotllament de la planta, les condicions climàtiques i l'excés d'adob nitrogenat, així com la procedència i la sanitat de la llavor empleada.

Control:

Mesures culturals: Poden adoptar-se una sèrie de mesures culturals per a disminuir la seua incidència, com evitar l'excés d'adob i utilitzar llavor amb garantia de sanitat.

Ús de varietats resistents: La gran variabilitat del patogen afavorix l'aparició de diferents races d'este, per la qual cosa la resposta d'una determinada varietat contra la malaltia pot ser diferent segons la zona de cultiu.

També cal tindre en compte que la susceptibilitat varietal és diferent segons l'òrgan que afecta; així una determinada varietat pot ser resistent en fulla i sensible en panícula.

Control químic: si bé cal tindre en compte les condicions de risc (humitat i temperatura, fonamentalment), és convenient plantejar una estratègia basant-se en la fenologia del cultiu, ja que la planta es mostra més sensible en determinats moments. Respecte d'això, els estadis fenològics crítics seran:

a) Fase vegetativa: des del final de fillol (afillolat) fins a l'inici de la formació d'espiga (inici ventrellat). Vigilar la presència de danys en les parts baixes de la planta, tractar només si es donen atacs intensos.

b) Fase reproductiva: aparició de primeres espigues (ventrellat-primeres espigues). S'ha de tractar si s'observen símptomes.

c) Fase de maduració: gra lletós. Cal vigilar l'augment de danys en la planta i l'aparició de símptomes en el coll de la panícula i en la panícula. Cal tindre en compte el termini de seguretat del producte i ajustar les dates si cal realitzar tractaments.

Helminthosporiosi (*Bipolaris oryzae*)

Esta malaltia esta ocasionada per diverses espècies de fongs fitopatògens, la principal de les quals és *Bipolaris oryzae*.

Biologia: L'inòcul sobreviu en restes del cultiu anterior i pot transmetre's per llavor. La infecció comença en estadis inicials i es manté mentre hi ha teixit verd i condicions favorables.

Símptomes i danys: Afecta totes les parts de la planta.

En la fulla apareixen uns punts de color marró que es poden confondre inicialment amb Piricularia, posteriorment evolucionen a unes lesions de forma ovalada i rodejades d'un halo groguenc, que s'estenen per tota la fulla i són més xicotetes que les de Piricularia.

En la panícula apareixen xicotetes taques que quan se situen en els grans poden provocar perdudes de rendiment.

Control: Mesures culturals, com l'ús de llavor certificada poden ajudar a reduir la incidència de la malaltia.

S'ha de tractar si s'observen símptomes. En cas d'observar-se presència de les dos malalties cal emprar fungicides d'ampli espectre.

Cal evitar tractar amb vents excessius i emprar embocadures de baixa deriva. Les màquines han d'estar correctament calibrades i garantir un adequat repartiment del producte.

En cas de diversos tractaments es recomana alternar modes d'acció.

Materia activa	P. S.	Control	FAM	ALTRES
azoxistrobín 25% SC	28 dies	H/P	Qol	
procloraz 26,7%+tebuconazole 13,3% EW	n.p.	H/P	IBE	1
procloraz 40% EC	n.p.	H/P	IBE	1
procloraz 45% EW	n.p.	H/P	IBE	1
procloraz 46% WP	n.p.	H/P	IBE	1
procloraz 40%+propiconazole 9% EC	n.p.	H/P	IBE	2
tebuconazole 20% EW	35 días	H/P	IBE	
tebuconazole 25% EW	35 días	H/P	IBE	
triazolazole	15 días	P	IBM	3

Altres

Família/Mode d'acció:

1 Apliqueu abans de l'inici de l'espigolat

Qol: Inhibits síntesi de quinona

2 Apliqueu abans d'emergència panícula

IBE: Inhibidor de la síntesi d'esterol

3 Vegeu condicions d'autorització excepcional

IBM: Inhibidor de la síntesi de la melanina

***Leersia oryzoides* (L.) Swartz**

Es tracta d'una mala herba gramínia localitzada recentment en els nostres arrossars.

La planta té tiges de fins a 1 metre d'alçària, amb fulles lineals de color verd clar amb el nervi central blanc, són molt aspres al tacte. Presenta una lígula membranosa, curta i truncada. Els nuscs estan rodejats per una pilositat característica i són capaços d'emetre arrels. Inflorescència en forma de panícula piramidal allargada de fins a 20 cm de longitud, laxa i sistema radicular rizomatos.

Biologia: Pot comportar-se com a vivaç o com a anual, presenta un cicle semblant al de l'arròs, fructifica al final del cultiu i deixa caure la llavor precoçment.

D'arrels rizomatoses, emet rebrots a poca distància de la planta principal, les branques pròximes al sòl emeten arrels en els nuscs que donen origen a noves plantes. Esta forma de creixement acaba formant un embull de plantes que pot arribar a cobrir el cultiu. Qualsevol tros de planta té la capacitat potencial de comportar-se com un esqueix.

Control: És molt important detectar precoçment la seua presència en les nostres parcel·les, ja que és molt fàcil de controlar per mitjà d'arrancada quan les infestacions són baixes.

En este moment les plantes de *Leersia* s'aprecien amb facilitat, es presenten com a exemplars aïllats, per això ha de procedir-se a l'arrancada manual abans que es formen masses denses

Si estos exemplars no s'eliminen les seues llavors passaran a engrossir el banc de llavors de la parcel·la i multiplicaran el nombre de plantes l'any següent. Les plantes creixen fins a formar una massa densa i embullada que arriba a cobrir el cultiu i és molt difícil d'eliminar per mitjà d'arrancada. La circulació de l'aigua pot introduir les llavors per arrossegament en les parcel·les veïnes. El moviment de maquinària contribuïx també a la seua dispersió i cal prendre les precaucions adequades quan es treballa en parcel·les molt afectades.

Aspecte que presenten en este moment les plantes de Leersia

Cítrics

Poll roig de Califòrnia (*Aonidiella aurantii* Maskell)

Estem pròxims a la segona generació de la cotxinilla, per la qual cosa cal observar la presència d'escuts en fruit. Mostrejarem 10 fruits/arbre en 25 arbres presos a l'atzar anotant presència/absència d'escuts (es considera fruit amb presència quan té més de tres escuts).

Si s'observa més d'un 2% de fruits amb presència tractarem el màxim de formes sensibles de la segona generació.

El moment de tractar es precisarà per mitjà del contestador automàtic i els mitjans habituals.

Productes: oli de parafina 72, 79, 83%, clorpirifòs, metilclorpirifòs, piriproxifèn, spirotetramat.

Vegeu butlletí núm. 3 març 2015.

Altres diaspins: Serpetes i Poll gris (*Parlatoria pergandei* y *Cornuaspis beckii*)

El seu cicle sol coincidir prou amb *A.aurantii*. Cal vigilar la seua presència en les parcel·les. S'ha de procedir de forma semblant al Poll roig. El llindar de tractament és el 2% de fruita afectada (vegeu butlletí núm. 8 maig 2015).

Cotonet del taronger (*Planococcus citri*)

S'esta observant presència de cotonet en moltes parcel·les per això és recomanable la solta de *Cryptolaemus montrouzieri*.

Cal tractar si s'arriba al 20% de fruits atacats (vegeu butlletí núm. 8 maig 2015).

Aranya roja (*Tetranychus urticae* Koch)

Cal continuar observant la presència de formes mòbils en les fulles. A partir d'agost, cal mostrejar també sobre fruit. Només es tractarà quan s'arriben als llindars establits. Els tractaments realitzats de manera arbitrària no són eficaços.

Productos: abamectina, oli de parafina 79%, clofentezín, etoxazol, fenpiroximat (*), hexitiazox, piridaben, spirodiclofen, tebufenpirad.

Vegeu butlletí núm. 3 març 2015.

(*) Cal evitar la deriva del producte

Lluita biològica

S'observa ben sovint la presència d'àcars fitoseids (*Neoseiulus californicus*, *Phytoseiulus persimilis*) i coccinèl·lids com ara *Stethorus punctillum*. Encara que no exercisquen un control eficaç, els tractaments indiscriminats poden afectar les seues poblacions i provocar l'increment de les poblacions d'aranya roja.

Autoritzacions excepcionals

Composició: piraclostrobín 25% [EC] p/v
Cultiu: mandariner
Ús: fungicida contra taca marró (*Alternaria alternata* pv. citri)
Dosi: 0,9 l/Ha

Aplicació: polvorització foliar, amb un màxim de 4 aplicacions, espaiades almenys 15 dies
Termini de seguretat: 60 dies
Efectes de l'autorització: des del 15 de maig al 15 de juny de 2015 i de l'1 de setembre al 31 d'octubre de 2015

Composició: àcid gibberèl·lic 1,6% p/v [SL]
Cultiu: taronger
Ús: tractament de conservació de la pell i preventiu de clareta o *creasing*
Dosi: màx. dosi per aplicació 1,5 l/ha (30/50 ml/hl)

Aplicació: polvorització foliar, 2 aplicacions per cycle de cultiu amb un interval de 3-4 setmanes
Termini de seguretat: 15 dies
Efectes de l'autorització: des del 10 de juny fins al 31 d'agost de 2015

Composició: cipermetrina 30 mg/ud (caçamosques + insecticida + atraient)
Cultiu: olivera
Ús: trampeig massiu per a mosca de l'olivera (*Bactrocera oleae*)
Dosi: 10/80 unitats/ha dependent de la superfície tractada

Aplicació: 1 aplicació abans del quallat de fruits
Termini de seguretat: n.p.
Efectes de l'autorització: des del 15 de juny fins al 12 d'octubre de 2015

Composició: cipermetrina 10% [EC] p/v
Cultiu: xufa
Ús: insecticida contra barreneta (*Bactra lanceolana*)
Dosi: 0,6 l/ha/aplicació; 1,8 l/ha/temporada

Aplicació: polvorització normal des del desenrotllament foliar fins a la multiplicació vegetativa, màxim 3 aplicacions per cycle de cultiu espaiades almenys 15 dies
Termini de seguretat: n.p.
Efectes de l'autorització: des de l'1 de juliol i fins al 29 d'octubre de 2015

Composició: 1,3 dicloropropé, cloropicrina i combinacions d'ambdós
Cultiu: diversos cultius
Ús: desinfecció de sòls

Efectes de l'autorització:
• en preplantació de creïlla des del 6 de juliol fins al 2 de novembre de 2015
• en sòls nus prèviament al trasplantament de maduixa, gerd, horticoles sota abric i carlota, des del 10 de juliol fins al 6 de novembre

Composició: triciclazol 75% p/p [WP]
Cultiu: arròs
Ús: fungicida contra *Piricularia* (*Piricularia oryzae*)
Dosi: 0,3 kg de producte per ha/aplicació

Aplicació: 1 aplicació per cycle de cultiu (terrestre o aèria)
Termini de seguretat: 15 dies
Efectes de l'autorització: des de 10 de juliol fins al 30 de setembre de 2015.
L'aplicació aèria a la Comunitat Valenciana només es podrà dur a terme en els municipis següents: Pego, Dénia, Xilxes, Albal, Alfafar, Catarroja, Cullera, Massanassa, Sedaví, Silla, Sollana, Sueca i València.

GENERALITAT VALENCIANA

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, MEDI AMBIENT, CANVI CLIMÀTIC I DESENVOLUPAMENT RURAL

Alacant
C/ Profesor Manuel Sala, 2
03003 Alacant
Tel. 96 593 46 29/30 Fax 96 593 46 88
sanidadvegetalalicante@gva.es

Castelló
C/ Comercio, 7
12550 Almassora
Tel. 96 455 83 42/43 Fax 96 455 83 41
svalmassora@gva.es

València
Avda. de Alicante, s/n.
Apartado 125
46460 Silla
Tel. 96 120 76 91 Fax 96 120 77 00
spf_silla@gva.es

Secció de Certificació Vegetal
C/ Castán Tobeñas, 77. Ciutat
Administrativa 9 d'Octubre-Edif.B3
46018 València
Tel. 96 124 72 69 Fax. 96 124 79 37

Contestador automàtic
Plagues i malalties
Tel. 96 120 76 90

Informació toxicològica
Tel. 91 562 04 20

Internet <http://www.agricultura.gva.es/la-conselleria/publicaciones/boletin-de-avisos>